

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: 10 – 11 november 2016

Höglandssjukhuset
Sjukhus

Eksjö
Ort

Ögonmottagningen
Klinik

Kerstin Edlund och Kerstin Hallnäs
Inspektörer

Gradering

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer.
- D Flera allvarliga brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

STRUKTUR

A Verksamheten

Ögonmottagningen, Höglandssjukhuset, Eksjö, Region Jönköping utgör ett eget verksamhetsområde.

2014-04-01 infördes vårdval inom ögonsjukvården i Region Jönköping där allmän oftalmologi, kataraktoperationer och diabetesscreening omfattas av vårdvalet. Ögonmottagningen Höglandssjukhuset, Eksjö är en av åtta vårdvalsenheter med remisstvang. Övrig ögonsjukvård utgör så kallad kvalificerad ögonsjukvård och bedrivs inom de offentligt drivna ögonmottagningarna i regionen. I Ögonmottagningens uppdrag ingår även att bedriva kvalificerad ögonsjukvård för det direkta upptagningsområdet (Eksjö, Vetlanda, Nässjö, Sävsjö, Aneby och Tranås kommuner) om 109 000 invånare

På kliniken bedrivs en allsidig öppenvårdsverksamhet; mottagning och kirurgi. Ögonmottagningen har idag fem specialister och två ST-läkare, viss underbemanning finns i förhållande till uppdraget. De delar av den specialiserade ögonsjukvården som inte bedrivs på kliniken, exempelvis patienter som kräver slutenvård och/eller narkos remitteras till Jönköping. Bakre segment kirurgi remitteras till universitetssjukhus. Ingen möjlighet till slutenvård på orten.

Sammanfattningsvis är verksamheten allsidig nog för att tillsammans med väl planerad sidoutbildning erbjuda adekvat bredd inom ögonspecialiteten. Verksamheten har jouransvar för akuta ögonpatienter vardagar på kontorstid, utanför dessa tider hänvisas jourpatienter till ögonkliniken i Jönköping respektive till Linköping. Det finns skriftliga riktlinjer från

Ögon Eksjö 161110

vårdgivaren om hur specialistutbildningen ska genomföras och utvärderas. En jämställdhetsplan finns på övergripande nivå.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

B Medarbetarstab och interna kompetenser

De två handledarna är specialister i oftalmologi. En handledare har genomgått handledarutbildning och för den andra pågår utbildning. Möjlighet finns att ge ST-läkarna adekvat handledning och instruktion i det kliniska arbetet. Nu finns studierektor men en tid har enheten saknat studierektor. Studierektor, som delas med andra enheter, är specialist i neurologi och geriatrik, och har genomgått handledarutbildning. Han har en skriftlig uppdragsbeskrivning och har begränsad arbetstid avsatt för sitt uppdrag. Vetenskaplig handledare med forskningserfarenhet finns på enheten, möjlighet till stöd med projektarbeten finns även inom Region Jönköping, främst inom Futurum och med universitetskliniker inom oftalmologi.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☒
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

C Lokaler och utrustning

God teknisk utrustning finns och lokalerna är ändamålsenliga för dagens ögonsjukvård. ST-läkarna har egen expedition med arbetsplats och dator. Tillgång till bibliotekstjänst finns.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS åtgärder krävs	☐

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Enheten har ett introduktionsprogram. ST-läkarna har/har erbjudits ST-kontrakt. ST-läkare har ett individuellt utbildningsprogram som överensstämmer med målbeskrivningen. Det individuella utbildningsprogrammet ska revideras minst årligen och vid behov. Även legitimerade läkare med längre vikariat på kliniken får handledning och utsedd handledare. Den sammanlagda jourtjänstgöringen understiger 20 % av den aktiva tjänstgöringstiden på kliniken.

Enheten erbjuder randutbildning inom de områden som saknas på kliniken samt kortare auskultationsperioder i för ST-läkarens utbildning relevanta områden. Samarbete med

närmaste större ögonklinik avseende ST-läkarnas tjänstgöringar finns men bör utvecklas ytterligare.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

E Handledning och uppföljning

En personlig handledare är utsedd för varje ST-läkare. Handledarsamtal är schemalagda ”vid behov”, upp till en timme två gånger i månaden. När en av ST-läkarna inte ansett sig ha behov av handledning, har detta accepterats. Handledarsamtal, uppnådd kompetens, förvärvade kunskaper och färdigheter i enlighet med målbeskrivningen dokumenteras av en av ST-läkarna. Specialistkollegium har inte förekommit. Verksamhetschefen har årliga medarbetarsamtal med ST-läkarna. Konstaterade brister hos ST-läkare har uppmärksamats, men bristfälligt hanterats. God möjlighet att fråga och få instruktioner i det dagliga patientarbetet av specialisterna på mottagningen, dagbakjour finns.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☒
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

F Teoretisk utbildning

Teoretiska kurser och utbildningar planeras in i ST-tjänstgöringen och ST-läkaren får gå alla förekommande ST-kurser inom specialiteten. ST-läkarna erbjuds även andra externa utbildningar till exempel regionala och nationella ST-dagar inom specialiteten samt landstingsgemensamma kurser inom ledarskap, forskningsmetodik och kommunikation. Internutbildning finns på kliniken till viss del. Schemalagd tid för självstudier ges med fyra timmar per vecka. Administrationstid finns schemalagd i tillräcklig utsträckning.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Utbildning erbjuds för att erhålla ett medicinskt och vetenskapligt förhållningssätt samt kunskap om kvalitetsarbete, genom landstingsgemensam kurs, och ST-läkare genomför ett skriftligt individuellt forskningsarbete. För detta har arbetstid avsatts i tillräcklig utsträckning och arbetet har redovisats enligt rekommendation. Kvalitetsarbete genomförs enligt anvisning. Disputerad vetenskaplig handledare finns inom kliniken. Regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur saknas. Självständiga forskningsprojekt har avrapporterats från enheten de senaste två åren. I Region Jönköping finns forskningsenhet, Futurum, som möjliggör fortsatt vidareutveckling inom

forskning. Inom sjukhuset finns handledare för evidensbaserat kvalitetsförbättringsarbete.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

En kurs inom bland annat ledarskap och kommunikativ kompetensutveckling finns inom Region Jönköping som alla ST-läkare ska genomgå. Med-sittning har använts i mindre utsträckning och gett möjlighet till återkoppling av kommunikativ kompetens. Brister finns inom uppföljning av utveckling inom ledarskap, kommunikation och pedagogik samt återkoppling inom dessa områden. ST-läkare har auskultande ST-kollegor inom allmän medicin med på sin mottagning.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

Styrkor

- Introduktionsprogram finns.
- ST-studietid schemaläggs.
- Handledartid schemaläggs till viss del.
- Tillgång till dagbakjour att rådfråga finns på alla arbetspass.
- Det finns goda möjligheter till adekvat randutbildning.
- Kliniken har god teknisk utrustning.
- Korta kommunikationsvägar inom den lilla enheten.
- Möjlighet till kontinuitet i patient – läkarrelationen
- ST-läkaren erbjuds göra specialistexamen. Tid för instudering på arbetstid ges
- Administrativ tid finns avsatt i tillräcklig utsträckning
- Uppnådd kompetens och handledarsamtal dokumenteras av en av ST-läkarna.

Svagheter

- Specialistkollegium har ej genomförts.
- Handledarutbildning ska genomgå innan eller tidigt i ett handledaruppdrag vilket ej skett.
- Man har inte i tid åtgärdat problem som uppstått runt ST-läkares tjänstgöring.
- Uppnådd kompetens och handledarsamtal dokumenteras bristfälligt av en av ST-läkarna.
- Studierektor med specialistkompetens i ögonsjukdomar saknas.
- Läkarmöte med tid för genomgång och frågor angående angiografier, patientfall och internutbildning finns, men något bristfälligt med tid.
- Verksamheten något liten för fullständig ST-utbildning och ett mycket strukturerat upplägg av hela utbildningen med kompletterande tjänstgöring på större enheter krävs.

Förbättringspotential

- Utarbeta ett enhetligt koncept på enheten över vilka delar som utgör nödvändig sidosutbildning om god ST-utbildning ska genomföras på enheten.
- Struktur för samarbete med närliggande större ögonklinik avseende ST-läkarens tjänstgöring för att bredda basen för utbildningen.
- Specialistkollegium ska genomföras två gånger per år enligt mall.
- Brister i ST-läkarens kompetens ska föranleda åtgärder med skyndsamhet.
- Strukturerad uppföljning av ST-läkarnas sidosutbildning bör göras.
- Studierektor med specialistkompetens i ögonsjukdomar önskvärt.
- Använd checklistan som ett levande dokument under hela ST tiden.
- Ge möjlighet för ST-läkare att följa vårdförlopp hos ineliggande patienter i samband med placering på större enhet.
- Strukturera och utöka tiden för läkarmöten, för att förbättra internutbildningen.
- Utnyttja möjligheten till lärande genom med-sittning ytterligare.
- Uppföljningen och återkopplingen av ST läkarnas utveckling inom ledarskap och kommunikativ kompetens kan förbättras.
- Handledare ska ha handledarutbildning.
- Handledarkontrakt som tydliggör uppdraget.
- Införande av handledarträffar kan övervägas.